

Leidraad Drugs & sportclubs

Drugspreventie op de sportclub – voor gemeenten,
preventieprofessionals en bestuurders van sportclubs

versie 1.0

Inhoudsopgave

I	Een gezonde en veilige sportomgeving	3
II	Wat kun je als sportclub tegenkomen op het gebied van drugs?	4
III	Zeven redenen om aan de slag te gaan met drugspreventie op de sportclub	6
IV	Stappen voor een winnend drugspreventiebeleid	7
	Stap 1 Vorm een werkgroep of commissie	8
	Stap 2 Weet wat er speelt	8
	Stap 3 Bepaal de sociale norm	8
	Stap 4 Stel regels, afspraken en sancties op	9
	Stap 5 Communicatie	10
	Stap 6 Training	10
	Stap 7 Maak je drugspreventiebeleid compleet	10
	Stap 8 Evalueer na ieder seizoen	10
V	Hoe ga je om met druggerelateerde situaties	11
VI	Wie doet wat	13
	Schema omgaan met druggerelateerde situaties	15

I Een gezonde en veilige sportomgeving

Een sportclub is een plek waar mensen samenkomen om te bewegen, plezier te maken en elkaar te ontmoeten. Als sportclub wil je een gezonde en veilige omgeving zijn waar leden – jong en oud – zich prettig voelen.

Drugsgebruik, -bezit of -handel past daar niet bij. Maar sportclubs zijn onderdeel van een maatschappij waarin drugsgebruik voorkomt. Niet zo gek dus dat clubs er soms toch mee te maken krijgen.

Deze leidraad helpt je:

- II Inzicht te krijgen in wat sportclubs tegenkomen op het gebied van drugs
- III Te formuleren waarom drugsbeleid belangrijk is voor jouw club
- IV Een duidelijke norm uit te dragen en beleidsmatig te werk te gaan
- V Incidenten te voorkomen én goed af te handelen
- VI Samen te werken met partners binnen en buiten de sportclub

De leidraad is bedoeld voor sportclubs¹, gemeenten, sportbonden en organisaties die sportclubs ondersteunen met preventie en beleid. De inhoud is gebaseerd op een verkenning naar drugs en sportclubs die het Trimbos-instituut in 2025 deed.

¹ Deze leidraad richt zich op in sportclubs die vallen onder de breedtesport. Breedtesport zijn fysieke activiteiten die regelmatig op niet-professioneel niveau door mensen van alle leeftijden voor gezondheids-, educatieve of sociale doeleinden worden beoefend.

II Wat kun je als sportclub tegenkomen op het gebied van drugs?

Hoe groot de omvang van drugsgebruik en -handel op sportclubs precies is, is niet bekend. Dit komt omdat er geen landelijk onderzoek naar is gedaan. Er zijn wel aanwijzingen dat clubs er op beperkte schaal mee te maken hebben. Zo laat onderzoek² in de provincie Noord-Brabant zien dat jongeren die drugs gebruiken dat heel soms op de sportclub doen: in minder dan 1% van de gevallen (1). Ook weten we uit de verkenning

dat clubs soms te maken hebben met situaties waarin drugs(gebruik) een rol spelen (zie Drugs gerelateerde situaties op sportclubs).

Misschien heb je er op je eigen club niet mee te maken gehad. Maar omdat drugsgebruik in de samenleving voorkomt (zie kader hieronder) is de kans aanwezig dat je er als club ook mee te maken krijgt.

Enkele cijfers over drugsgebruik in Nederland

Gekeken naar cijfers in de hele volwassen bevolking, dan is cannabis (hasj en wiet) de meest gebruikte drug in Nederland, gevolgd door ecstasy (2):

Van de volwassenen gebruikte **6,9%** het afgelopen jaar cannabis

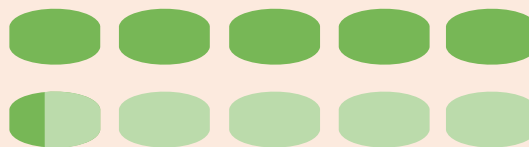

Voor ecstasy is dat **4,1%**

In sommige (leeftijds)groepen ligt het gebruik hoger. Het drugsgebruik is het hoogst in de leeftijdsgroep 20-29 jaar. Onder degenen in die leeftijdsgroep die graag **uitgaan en festivals** bezoeken, ligt het gebruik nog hoger. In deze groep is het gebruik van ecstasy het hoogst, gevolgd door cannabis en 3-MMC (3):

Voor cannabis is dit bijna de helft: **46,9%**

Van de uitgaanders zegt meer dan de helft (**53,8%**) in het afgelopen jaar ten minste één keer ecstasy te hebben gebruikt

Een derde gebruikte in het afgelopen jaar 3-MMC

Meer informatie over drugs- en alcoholgebruik in Nederland vind je in de Nationale Drug Monitor.

Als er drugs worden gebruikt op de sportclub dan zou het in de meeste gevallen om cannabis en 3-MMC of cocaïne gaan.

² SKIP monitor - onderzoek drugs onder 13.000 16-27- jarigen in 39 Brabantse gemeenten en 1 Limburgse. De gemeenten werken samen aan een project om drugsgebruik te denormaliseren.

Drugs gerelateerde situaties op sportclubs

Het meest genoemd in de verkenning werden (geruchten over) **drugsgebruik tijdens 'de derde helft'**. Op sommige clubs zijn de openingstijden ruim en ontstaat er later op de avond een feest sfeer waarin er naast (zwaar) alcoholgebruik, soms ook drugsgebruik voorkomt. 'De festivalsfeer wordt mee naar binnen gebracht.' Doorgaans gaat het om enkele spelers, soms om vriendenteams. Ditzelfde kan voorkomen op feesten die de club organiseert. Hierbij speelt ook mee dat de combinatie van alcohol en drugs een extra risico kan vormen voor incidenten.

Wat ook voorkwam was **blowen op of rondom het sportterrein**, door jongeren alleen of in kleine groepjes. Dit zijn niet altijd leden.

Afval dat aan drugsgebruik is gerelateerd wordt soms gevonden door (jeugd)leden – dit kwam vooral voor in de tijd dat lachgas nog legaal verkrijgbaar was in kleine metalen patronen. Maar ook wietzakjes op de wc of de parkeerplaats komt men wel eens tegen.

Bij sommige clubs zijn er signalen van (kleinschalige) **handel op de parkeerplaats**. Dit soort meldingen zijn er vooral na sluitingstijd maar soms ook tijdens openingsuren van de club.

Dan zijn er nog sporadisch voorbeelden genoemd van **gebruik in kleedkamers** rond de wedstrijden en **bezoekers** die drugs zouden gebruiken. En in een enkel geval zijn er signalen van **problematisch (alcohol- of) drugsgebruik door individuele leden**.

De **media** maken af en toe melding van ernstige incidenten, zoals het snuiven van cocaïne in de spelersbus.

Tot slot zijn er meldingen van **leden die wel drugs gebruiken maar niet op de club**. Dat valt echter wel op de club op, omdat er soms luidruchtig en stoer over gepraat wordt of omdat spelers wedstrijden afzeggen waarna de geruchten en verhalen op gang komen. Heel soms lijkt er iemand nog onder invloed aan een wedstrijd te beginnen, hier kan ook alcohol in het spel zijn.

In het algemeen lijkt het erop dat het om beheersbare situaties gaat. Er is meestal geen sprake van een drugscultuur bij sportclubs. De SKIP-monitor (1) concludeert dat deelnemen aan georganiseerde sport, via een club of vereniging, beschermend werkt tegen drugsgebruik. Jongvolwassenen die sporten bij een club of vereniging vinden drugsgebruik minder normaal.

III Zeven redenen om aan de slag te gaan met drugspreventie op de sportclub

1 Drugs zijn schadelijk voor de gezondheid
Sport en bewegen zijn goed voor je gezondheid. Drugs gebruiken kan slecht zijn voor je lichaam en je geest. Door het gebruik van drugs kunnen leden de positieve effecten van sporten en bewegen weer kwijtraken.

2 Het gebruik van drugs is risicovol in de sportomgeving
Sporten onder invloed van drugs vergroot het risico op blessures en ongelukken. De sporter die onder invloed is, kan zich bijvoorbeeld minder goed concentreren en heeft een lager reactievermogen, of reageert juist overprikkeld. Hierdoor kan hij zichzelf of andere sporters verwonden.

Op sportclubs met een kantine waar alcohol wordt geschonken, kunnen problemen ontstaan wanneer mensen alcohol met drugs combineren. De effecten van combinatiegebruik zijn onvoorspelbaar. De kans op gezondheidsincidenten is groter. Ook kunnen mensen agressiever reageren en is de kans op verkeersongevallen groter.

3 Negatieve invloed op sociale veiligheid
Drugs hebben, net als overmatig alcoholgebruik, een negatieve invloed op de sociale veiligheid. Als mensen op de club drugs gebruiken of verhandelen, geeft dat een verkeerd voorbeeld. Ook kan het leiden tot onvoorspelbaar gedrag en vervelende incidenten. Als club wil je (jeugd) leden, vrijwilligers en bezoekers daartegen beschermen.

Hieronder zetten we zeven redenen op een rij waarom drugs en sport niet samengaan. Dat zijn zeven argumenten om aan de slag te gaan met drugspreventie op jouw sportclub.

4 Drugs staan op de Dopinglijst
Veel drugs staan op de Dopinglijst. Dat laat zien dat er internationaal overeenstemming is over het feit dat deze middelen en sport niet samengaan omdat het prestaties kan beïnvloeden. Van iedere sporter wordt verwacht dat hij handelt in het belang van een dopingvrije sport.

5 Drugs hebben een negatieve invloed op het imago van de club
Het imago van de club kan lijden onder signalen van drugsgebruik of -handel. Deze reputatieschade kan negatieve gevolgen hebben voor de club, zoals een terugval in het ledenaantal.

6 Het voorkomen van boetes
Het bezit van en het handelen in drugs is strafbaar volgens de Opiumwet. Zowel de persoon die drugs bij zich heeft of verkoopt, als de sportclub kan een boete krijgen.

7 Bijdrage leveren aan het denormaliseren van drugsgebruik
De norm over het gebruik van drugs heeft invloed op het gebruik van drugs. Een drugspreventiebeleid met de norm dat sport en drugs niet samengaan, draagt bij aan de norm dat drugsgebruik niet normaal is.

Risico's van drugsgebruik

Verschillende drugs brengen verschillende risico's met zich mee voor lichaam en geest. Op [Drugsinfo.nl](https://www.drugsinfo.nl) vind je alle informatie over de risico's van de verschillende soorten drugs. De combinatie van alcohol en drugs brengt extra risico's met zich mee. Kijk [hier](#) voor meer informatie over de risico's van combinatie gebruik.

IV Stappen voor een winnend drugspreventiebeleid

Als club wil je drugsproblemen voorkomen en/of de schade beperken. met de stappen in dit hoofdstuk kun je werken aan een drugspreventiebeleid. Wij adviseren om het drugspreventiebeleid op te nemen onder een thema waar je als club al mee bezig bent, daarmee zorg je voor blijvende aandacht. Je kunt het drugspreventiebeleid bijvoorbeeld onderbrengen bij 'De Gezonde Sportomgeving'. Op die manier kun je drugspreventie combineren met het alcohol- en rookbeleid op de sportclub.

Alcohol-, drugs- en rookbeleid op de sportclub

Wil je aan de slag met de Gezonde Sportomgeving?

Kijk voor inspiratie op:

- [Gezonde Sportomgeving van NOC*NSF](#)
- [Rookvrije Generatie](#)
- [Infosheet alcoholbeleid in de sportkantine](#)

Voor drugspreventie gebruik je deze leidraad. [JOGG](#) en de [preventieafdeling van de instelling voor verslavingszorg](#) kunnen adviseren en helpen in de uitvoering.

Andere opties zijn het drugspreventiebeleid aan te haken bij thema's als Sociale veiligheid, Integriteit of Veilig sportklimaat.

De 4 v's voor veiligheid

Wanneer je drugspreventiebeleid onderbrengt bij een Veilig sportklimaat dan kun je een koppeling maken met twee van de 4 v's voor veiligheid:

- In de *Vastgestelde gedragscode* neem je op dat drugs niet thuishoren op de club.
- De *Vertrouwenscontactpersoon* kan het aanspreekpunt zijn voor signalen en geruchten over drugs.

De *Verklaring omtrent Gedrag* en de *Vakkundige trainer-coaches* gaan niet specifiek op drugs in. Maar zijn wel belangrijk voor een veilig sportklimaat. En ook vanwege de rol van de trainer als rolmodel.

Om te komen tot een winnend drugspreventiebeleid kun je de volgende stappen volgen. Zie het niet als keurslijf maar als hulpmiddel om te komen tot een effectieve preventieve aanpak die past bij jouw club.

Stap 1 Vorm een werkgroep of commissie

Het bestuur van de sportclub stelt een werkgroep of commissie samen. Zij gaan aan de slag met het opstellen van een drugspreventiebeleid. Maak de groep niet te groot, maar betrek wel meerdere personen. Naast (bestuurs-)leden kun je overwegen externe expertise te betrekken. Een preventiewerker weet bijvoorbeeld wat wel en niet werkt bij drugspreventie.

Voorbeeld: Het bestuur van een voetbalclub stelt een commissie samen bestaande uit een bestuurslid, een jeugdtrainer, de vertrouwenspersoon en een preventiewerker van de lokale instelling voor verslavingszorg als adviseur.

Stap 2 Weet wat er speelt

Als werkgroep haal je eerst op wat er binnen de vereniging speelt als het gaat om drugs. Dit kun je doen door bijvoorbeeld:

- een enquête onder de leden uit te zetten
- een informatieavond te organiseren
- een-op-een gesprekken te voeren met een aantal leden die goed weten wat er speelt op de club; maak onderscheid tussen feiten en geruchten.

Voorbeeld: De werkgroep maakt een online vragenlijst waarin zij leden vraagt naar hoe zij de sociale veiligheid op de club ervaren. Er staan onder meer vragen in over signalen rond drugs(gebruik) op of rond de club. Leden kunnen op deze manier anoniem hun mening en ervaringen delen. Tip: laat aan het einde van de vragenlijst weten bij wie zij terecht kunnen als zij vragen hebben of advies zoeken.

Stap 3 Bepaal de sociale norm

Een goed drugspreventiebeleid begint bij een gezamenlijke norm: hoe denken wij als bestuur eigenlijk over drugs op de club? Onderschrijven wij dat drugs daar niet bij thuishoren? Gebruik hierbij ook de zeven redenen uit hoofdstuk III. Bespreek bij welke andere uitgangspunten van de club de norm aansluit. Bijvoorbeeld bij het bieden van een positief, gezond en veilig sportklimaat. Bespreek hoe je wilt omgaan met leden die toch drugs gebruiken of verhandelen op de club. Betrek ook de trainers, vrijwilligers en leden bij het drugsbeleid.

Voorbeeld: De hockeyclub organiseert een informatiebijeenkomst over de gezonde sportomgeving. Een van de onderwerpen die aan de orde komen is de norm dat drugs en sport niet samengaan. Met elkaar ga je in gesprek over wat je als club kunt kunnen doen om drugsvrij te zijn.

Stap 4 Stel regels, sancties en afspraken op

Als je de norm over drugs op de sportclub hebt vastgesteld kun je daarbij passende regels en afspraken opstellen. Ook kun je het sanctiebeleid bij drugsgebruik en -handel formuleren. Vraag hiervoor ook input van leden. Laat het beleid vervolgens vaststellen door het bestuur en/of de algemene ledenvergadering.

Het vastleggen van de regels en afspraken zorgt voor inzichtelijkheid en eenduidigheid. Het maakt het bovendien makkelijker erover te communiceren, en je kunt erop terugvallen wanneer zich incidenten met drugs voordoen.

- **Huisregels, verenigingsregels:** hierin kun je opnemen dat de vereniging drugsgebruik en -handel niet tolereert. In de huisregels/verenigingsregels is beschreven waar je voor staat als sportclub. Een aantal voorbeeldteksten:
  - Wij staan voor een positieve sfeer en een gezonde en veilige sportomgeving voor jong en oud. Daarom is drugsgebruik, onder invloed zijn van drugs, drugsbezit en drugshandel op de sportclub verboden.
  - Gebruik en onder invloed zijn, bezit en handel van illegale drugs is op het terrein van de sportclub niet toegestaan.
- **Gedragscode:** sportclubs hebben vaak gedragscodes en gedragsregels over hoe je met elkaar omgaat. In de code kun je opnemen dat je verwacht dat leden geen drugs bij zich hebben, gebruiken, verhandelen of delen op de club. Geef er een motivatie bij.

- **Huishoudelijk reglement sportkantine:** hierin neem je op hoe je in de sportkantine op een gezonde, gezellige en veilige manier met elkaar om gaat. Voor drugs kun je in het huishoudelijk reglement opnemen: *drugs zijn niet toegestaan*.
- **Sanctiebeleid:** om de eigen afspraken en regels na te kunnen leven, is een sanctiebeleid nodig. In een sanctiebeleid neem je op wat de procedure is bij (vermoedens van) overtredingen van de wet- en regelgeving en welke sancties er gelden. Bij een eerste keer drugsgebruik kun je bijvoorbeeld een waarschuwing geven. Bij herhaling kun je iemand (tijdelijk of langdurig) schorsen. Voor handel op de club kun je strengere sancties hanteren. Maak voor een sanctiebeleid gebruik van het format Beleid Drugspreventie Sportclub of het voorbeeld van de KNVB.
- **Afspraken:** leg het volgende vast:
  - Wie binnen het bestuur is contactpersoon
  - Wie betrek je bij het toezicht en de sancties
  - Wat zijn de taken en rollen van onder meer trainers en vrijwilligers
  - Bij wie kunnen mensen terecht met vragen, signalen en zorgen over regels en sancties
  - Hoe ga je als club om met het afhandelen van die signalen en zorgen.

Stap 5 Communicatie

Iedereen binnen de sportclub moet op de hoogte zijn van de regels en afspraken. Ook bezoekers moeten op de hoogte zijn. Communicatie hierover kan op verschillende manieren:

- **Schriftelijk:** breng de regels en afspraken over drugs bij de start van het seizoen onder de aandacht. Informeer iedereen bijvoorbeeld via de nieuwsbrief, de website en hang de huisregels op in de kantine.
- **Voorlichting:** bij de start van het seizoen kun je een informatieavond over drugs op de sportclub organiseren. Je kunt dit het beste onderbrengen in een informatieavond met een breder thema. Bijvoorbeeld over De Gezonde sportomgeving of Sociale veiligheid. Alleen bij (ernstige) incidenten organiseer je een avond alleen over drugs. Tijdens een informatieavond bespreek je waarom dit thema belangrijks is voor de club en welke regels en afspraken jullie hierover hebben op de club.
- **Communicatie over incidenten:** om onrust en indianenverhalen te voorkomen is het soms nuttig leden te informeren over een drugsincident en hoe de club daarmee om is gegaan. Communicatie kan soms echter ook leiden tot (meer) onrust of persaandacht. Probeer dat altijd te voorkomen. Maak gebruik van de [tips voor drugscommunicatie van het Trimbos-instituut](#).
- **Het goede voorbeeld geven:** communicatie hoeft niet altijd expliciet te zijn. De norm wordt natuurlijk het best ondersteund wanneer bestuur, trainers, elftalvaarders, aanvoerders en vrijwilligers de norm uitdragen en naleven – kortom het goede voorbeeld geven.

Stap 6 Training

De verantwoordelijken binnen de club moeten weten wat er van hen verwacht wordt bij druggerelateerde situaties. Hiervoor is het nodig dat ze ingewerkt en getraind worden.

- **Inwerken:** zorg dat nieuwe bestuursleden, trainers, elftalvaarders, aanvoerders en vrijwilliger goed worden ingewerkt op de verschillende aspecten van het clubbeleid, waaronder het drugspreventiebeleid.
- **Training:** om de verschillende rollen goed uit te voeren, zoals het herkennen, signaleren en het gesprek aangaan, kan training nodig zijn. Maak daarom afspraken met de [preventieafdeling van de instelling voor verslavingszorg](#) en met de gemeente over de mogelijkheden om deze trainingen te organiseren.

Voorbeeld: een voetbalvereniging organiseert samen met de gemeente en de instelling voor verslavingszorg een interactieve training van één avond. Tijdens deze training zijn het bestuur, (jeugd)trainers en andere sleutelfiguren aanwezig. Zij krijgen kennis over de verschillende middelen en effecten, informatie over signalen, handvatten over hoe ze het gesprek aan kunnen gaan en informatie over hoe zij kunnen verwijzen wanneer begeleiding bij drugsproblematiek nodig lijkt.

Stap 7 Maak je drugspreventiebeleid compleet

De voorgaande stappen kun je opnemen in een apart drugspreventiebeleid voor de sportclub. Gebruik eventueel dit format [Beleid Drugspreventie Sportclub](#) en [Hoofdstuk V. Hoe ga je om met druggerelateerde situaties?](#)

Stap 8 Evalueer na ieder seizoen

Een winnend drugspreventiebeleid blijft actueel door het na ieder seizoen te evalueren. Bespreek met elkaar wat gewerkt heeft, en wat niet. En pas zo nodig het beleid en de afspraken aan. Of investeer met de gemeente en de instelling voor verslavingszorg in (extra) training.

Voorbeeld: aan het einde van het seizoen presenteert de commissie aan het bestuur of en zo ja wat er het afgelopen jaar zich heeft voorgedaan op het gebied van drugs. Bespreek of de afhandeling goed verlopen is, en of en zo ja welke onderdelen van het beleid aanpassing nodig hebben. Maar ook alvast communicatieafspraken voor het volgende jaar.

V Hoe ga je om met druggerelateerde situaties

Hieronder staat voor een aantal drugsgelateerde situaties een mogelijke aanpak beschreven. Maar een aantal basisafspraken is altijd belangrijk om als sportclub te maken:

- Drugsgebruik, -bezit en -handel horen niet op de sportclub. Leg dit vast in je reglementen of gedragscodes (zie hoofdstuk IV).
- Bepaal wie het aanspreekpunt is bij situaties met drugs en welke personen een rol hebben zijn voor het aanspreken van leden of bezoekers. Deze persoon kun je dan de 'alcohol- en drugcoach' noemen. Dit kan bijvoorbeeld de vertrouwenscontactpersoon op de club of een bestuurslid zijn.
- Overleg altijd met een ander welke actie je inzet (behalve bij acute medische of agressieve situaties, bel dan 112).

5.1 Drugsgebruik tijdens 'derde helft', op een feestje, in de kleedkamer of elders op het sportcomplex (dit geldt ook bij geruchten over gebruik)

1. **Rustig aanspreken:** wanneer er een directe aanwijzing of duidelijk vermoeden is dat iemand onder invloed is van drugs of drugs in bezit heeft moet je meteen handelen. Dat geldt ook als iemand hinderlijk of zorgelijk gedrag vertoont, zonder dat je weet of er drugs in het spel zijn. Neem de persoon om wie het gaat apart en ga rustig het gesprek aan, op een niet-veroordelende manier. Vertel wat je er toe bracht dit gesprek te starten: wat heb je gezien of gehoord. Vraag of dat klopt. Als de persoon ontkent, zeg dan dat dat je je vergist hebt, maar begrensd eventueel hinderlijk gedrag. Verwijs zo nodig naar de huisregels. Wanneer iemand je vermoeden bevestigt:
2. **Check iemands toestand en check op risico's:** als iemand acuut onwel of agressief wordt: bel 112. Vraag als iemand zich niet goed voelt om welke drugs het gaat en vraag ook na of iemand alcohol heeft gedronken; dat kan belangrijke informatie zijn voor hulpverleners.
3. **Bij minderjarigen:** wanneer het gaat om een minderjarige neem contact op met de ouders/ verzorgers.
4. **Laat de persoon het sportcomplex veilig verlaten:** personen die onder invloed zijn van drugs (ook cannabis) of die zich hinderlijk gedragen dienen het

sportcomplex te verlaten. Wanneer iemand niet onwel of agressief is kan iemand onder begeleiding naar huis. Vraag aan degene of er iemand is die hem kan begeleiden, of vraag zelf iemand. Bel zo nodig een taxi voor vervoer.

5. **Vervolgafspraken, sancties of verwijzing:** Nodig de persoon later uit voor een gesprek waarin je het incident bespreekt. Leg uit welke regels, afspraken en sancties er zijn en welke verantwoordelijkheid de club heeft. Benoem dat er een grens is overschreden. Leg, als dat aan de orde is, een sanctie op volgens het sanctiebeleid. Biedt eventueel een gesprek aan met de preventiewerker van de instelling voor verslavingszorg. En blijf in contact met de persoon over het vervolg.
6. **Registratie:** het is belangrijk om incidenten met drugs te registreren in een incidentenregistratie, als onderdeel van je sanctiebeleid. Bij herhaling heb je dan informatie over voor het eerdere incident.

Je kunt ook het schema Omgaan met druggerelateerde situaties gebruiken.

5.2 Het vinden van drugs of drugsafval (zoals lege zakje cannabis, mini envelopjes)

1. **Melding maken:** maak eventueel een foto en maak een melding bij de politie en de contactpersoon bij de gemeente.
2. **Opruimen:** overleg met de politie of de drugs of en zo ja hoe het afval direct kunnen worden opgeruimd door de sportclub zelf of dat de politie moet komen.
3. **Registreer in incidentenregister:** waar, welk tijdstip, hoeveel en wat voor drugs(afval) is gevonden.
4. **Spreek aan:** wanneer je vermoedt van wie het afkomstig is: spreek die persoon aan en vraag na of je vermoeden klopt. Breng de regels nog eens onder de aandacht. Wanneer dit vermoeden klopt registreer dit ook in het interne incidentenregister.
5. **Voorkom herhaling:** spreek met de politie af dat jullie bij herhaling een plan van aanpak maken met bijvoorbeeld meer surveillance door club en/of politie, ophangen van een bord met regels, mogelijkheden om de parkeerplaats af te sluiten met een hek.

5.3 Handel in het clubgebouw, op de parkeerplaats of elders op het sportcomplex

1. **Melding maken:** maak een melding bij de politie en de contactpersoon bij de gemeente.
2. **Overleg:** overleg met de politie wat het beste is om te doen.
3. **Registreer in het incidentregister:** waar, welk tijdstip en door wie er wordt gehandeld en waarin.
4. **Spreek aan:** als het leden van de sportclub zelf betreft is het belangrijk ze aan te spreken en de regels en afspraken uit te leggen, inclusief het sanctiebeleid. Voer de beschreven sanctie uit.
5. **Voorkom herhaling:** maak afspraken over een plan van aanpak (meer toezicht surveillance door club en/of politie, regels nog eens onder aandacht brengen, mogelijkheden om de parkeerplaats af te sluiten met een hek).

5.4 Leden die niet op de club drugs gebruiken, maar daar wel over praten op de club

1. **Rustig aanspreken:** ga in gesprek op een rustig moment. Geef aan dat je niet gaat over wat leden doen buiten de club. Maar dat je wel verantwoordelijk bent voor een positieve en veilige sportclub voor iedereen en speciaal voor jeugdleden. Openlijke gesprekken over (de effecten van) drugs horen daar niet bij. Wijs de leden nogmaals op de regels en afspraken hierover.
2. **Verwijzing:** wijs ze eventueel op betrouwbare informatie over de risico's van drugsgebruik. Bijvoorbeeld via [Drugsinfo](#).

Drugstesten: hoe zit dat?

Het lijkt in sommige gevallen verleidelijk om met een drugstest te controleren of iemand drugs heeft gebruikt. Onder andere vanwege de privacywetgeving wordt dit afgeraden. Het werkt vaak beter om het gesprek aan te gaan over (mogelijke) drugsgebruik, het beleid uit te leggen, te verwijzen voor hulp of sancties op te leggen bij herhaling.

Meer informatie: voor studentenverenigingen is eerder op een rijtje gezet of drugstesten wel of niet mogelijk zijn:

[Studentenverenigingen en drugstesten. Hoe zit dat? - Trimbos-instituut.](#)

VI Wie doet wat

Afspraken maken over drugspreventiebeleid op de club doe je samen. Zowel binnen als buiten de club zijn er mensen aan wie je advies kunt vragen en die je in de uitvoering kunnen helpen. Om een idee te geven hieronder een overzicht.

Interne partners:

Natuurlijk zorgen alle bestuursleden, trainers en vrijwilligers ervoor dat ze de normen en waarden van de club uitdragen. Dat hoeft niet altijd in woorden maar in elk geval wel in daden; ze hebben een voorbeeldfunctie voor jeugdleden.

Ook kunnen deze sleutelfiguren in de club, misschien meer dan de andere leden, signalen zien. Of zij vangen geruchten op of worden aangesproken door leden die zich ergens zorgen over maken. Dan is het fijn als zij weten wat ze met die signalen aan moeten: dat ze weten bij wie ze het kunnen melden of toetsen 'komt dit vaker voor', 'zien anderen dit ook', en dat er zo nodig opvolging komt, volgens de afspraken die in de club gemaakt zijn.

Daarnaast zijn er intern verschillende specifieke rollen:

Wie in de club	Wat kunnen zij doen
Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen beleid, (gedrags)regels en afspraken over drugs • Toezicht houden op naleving normen en huisregels • Voorbeeldfunctie • Communicatie intern en extern vormgeven • Uitvoeren van het sanctiebeleid • Persoon aanwijzen die verantwoordelijk is voor het actueel houden en goed (laten) uitvoeren van het alcohol- en drugspreventiebeleid.
Trainers	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op naleving normen en huisregels • Voorbeeldfunctie • Vermoedens en signalen delen volgens de interne afspraken
Vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeldfunctie • Vermoedens en signalen delen volgens de interne afspraken
Vertrouwenscontactpersoon (VCP) of aanspreekpunt drugsincidenten	<ul style="list-style-type: none"> • Laagdrempelig aanspreekpunt op de club om vragen te stellen, zorgen te delen of incidenten te melden. • Kan meldingsformulier laten invullen door melder • Toetst signalen, verwijst of neemt zelf vervolgstappen
Ouders, leden en bezoekers	<ul style="list-style-type: none"> • Houden aan de (gedrags)regels en afspraken • Vermoedens of signalen delen met bestuur, VCP of aanspreekpunt drugs

Trainers als rolmodel

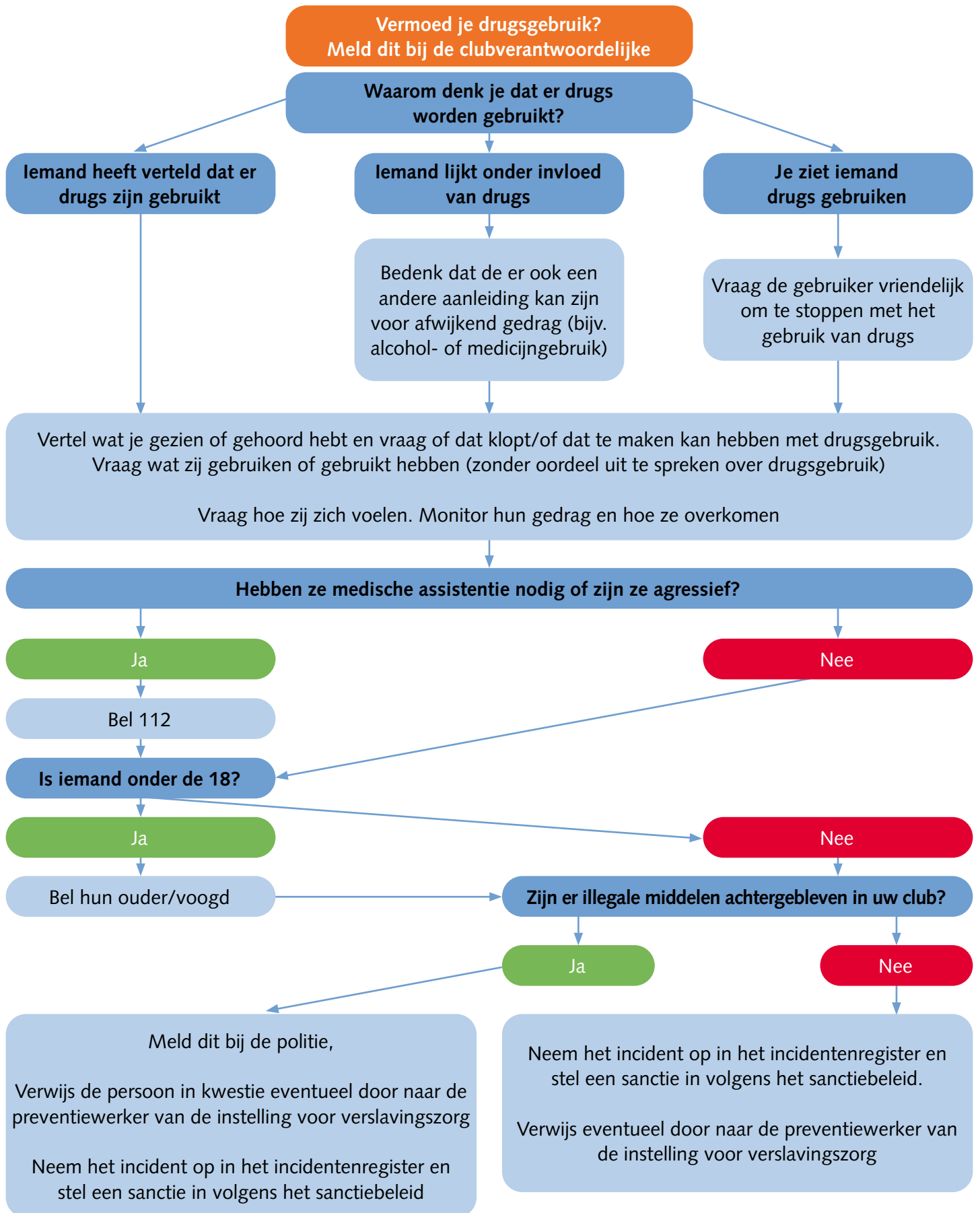
De trainers op de club zijn vaak mensen met overwicht, en een rolmodel voor jongere leden. Als trainer heb je bij uitstek een positie om het goede voorbeeld te geven. Ook heb je een rol om te signaleren en in gesprek te gaan met spelers die problemen hebben of veroorzaken. Tegelijk kan dit moeilijk zijn, juist als je als trainer zelf nog jong bent. Het is een grote verantwoordelijkheid. Je kunt als club extra aandacht besteden aan deze positie van (jonge) trainers, met training, coaching en het aanwijzen van een contactpersoon om mee te sparren.

Externe partners:

De sportclub kan bij veel partijen terecht met vragen over drugs, ondersteuning bij beleid of betrouwbare informatie. Hieronder een overzicht van enkele van deze organisaties. In de rechter kolom staat wat zij zouden kunnen betekenen. Welke rol organisaties hebben kan lokaal verschillen, en ook per sport(bond). Maar met wie de club ook aan de slag gaat: deze organisaties kunnen de club op weg helpen of hen verwijzen.

Organisatie	Wat kunnen zij doen
Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Op de kaart zetten: alcohol- en drugsbeleid op de sportclub • Gezamenlijke startbijeenkomst organiseren
Sportbonden	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren en verwijzen • Signalen verzamelen en ondersteuning/ontwikkeling hulpmiddelen initiëren bij nieuwe vragen of toename signalen • Themabijeenkomsten en deskundigheidsbevordering organiseren
<u>NOC*NSF</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Op de website verwijzen van clubs naar hulpmiddelen en experts in drugspreventie en de Gezonde Sportomgeving
JOGG-coach gezonde locaties	<ul style="list-style-type: none"> • Is mogelijk bekend bij club en misschien al actief (geweest) met gezonde sportkantine (bijv. alcoholbeleid) en kan de sportclub verwijzen voor ondersteuning bij drugs.
GGD	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie iov gemeente • Adviseur mbt informeren van ouders • Heeft zicht op lokaal preventieveld en zorgaanbod en kan de sportclub verwijzen voor verdere ondersteuning. • Beleidsadvies
Preventie adviseurs van instellingen voor verslavingszorg	<ul style="list-style-type: none"> • Voorlichten van bestuur, vrijwilligers, trainers, ouders. Thema's: drugskennis; signaleren, bespreekbaar maken en verwijzen; effectief beleid • Ruggespraak bij incidenten • Hulp bieden bij individuele hulpvragen (ouders, leden)
<u>Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Advies aan clubs op casusniveau • Meldpunt voor integriteitsschendingen
Politie	<ul style="list-style-type: none"> • clubbezoek/contact onderhouden • Extra surveilleren op verzoek (als daarover afspraken zijn gemaakt) • Inschakelen bij handel
<u>Adviseurs lokale sport (NOC-NSF)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunen bij het implementeren van de basiseisen voor sociale veiligheid, inclusief het voorkomen van drugs op de club.
<u>Regioadviseurs Vereniging Sport en Gemeenten</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren over deze leidraad en verwijzen wie sportclubs kunnen ondersteunen bij drugs

Schema omgaan met druggerelateerde situaties

Verkenning drugs en sportclubs

Het Trimbos-instituut deed in 2025 een verkenning naar drugs op sportclubs. Deze verkenning bestond uit documentenonderzoek, interviews met partijen die bij sport en preventie betrokken zijn en het uitzetten van vragenlijsten onder sportclubs en de instellingen voor verslavingszorg. Uit deze verkenning kwam naar voren dat verschillende sportclubs incidenteel te maken krijgen met drugs. Voorbeelden van situaties met drugs zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Concrete cijfers over de precieze aard en omvang ontbreken. In de verkenning werd ook duidelijk dat er behoefte was aan een leidraad die sportclubs en ondersteuners helpt bij het voorkomen van en omgaan met drugsincidenten. De uitkomsten van de verkenning vormen de basis voor deze leidraad.

Bronnen

- 1 Dijkstra, B. et. al. (2024). Resultaten SKIP monitor 2024 normalisering van drugsgebruik. Novadic-Kentron, GGD Hart voor Brabant, GGD Brabant-Zuidoost en 39 gemeenten. Geraadpleegd in maart 2026, via: [skip-jij-2024--monitorrapport.pdf](#).
- 2 Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor CBS in samenwerking met het RIVM en het Trimbos-instituut, 2024.
- 3 Van Beek, R. (2024). Het Grote Uitgaansonderzoek 2023.
- 4 Gezondheidsraad (2015). Richtlijnen goede voeding 2015. Den Haag. Geraadpleegd in maart 2026, via: [Richtlijnen goede voeding 2015 | Gezondheidsraad](#).

Colofon

Trimbos-instituut

Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030-297 11 00

Auteurs

*Patrick van Iperen
Aukje Sannen*

Advies

Gino Cornelius (Antes), Hemmo Boven (JOGG), Ellen Coghe (VAD), Mathijs de Croon (Novadic-Kentron), Marije Louwes (gemeente Westerkwartier), Adeliën van Kooten en Lieke Vloet (NOC*NSF), Steffie Mertens (KNVB) en Martha de Jonge (Trimbos-instituut).

En dank aan iedereen die we hebben geïnterviewd voor de verkenning en deze leidraad.

Met financiële ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Contact

piperen@trimbos.nl

Vormgeving

The Creative Hub

Beeld

Gettyimages.nl

Artikelnummer: TRI 65-089

April 2026, Trimbos-instituut

Copyrights Trimbos-instituut

Het overnemen van teksten is toegestaan, mits met de juiste bronvermelding: 'Leidraad Drugs & sportclubs, Trimbos-instituut, april 2026'.